

**Українці,
МИ З ВАМИ**

photo: Huw Fairclough

**INICJATYWA
PRACOWNICZA**

Jak rozmawiać z uczniami o wojnie?

<p>zapytaj, o czym uczniowie chcieliby porozmawiać w związku z obecną sytuacją, jakie tematy poruszyć, czego się dowiedzieć, z kim spotkać itp.</p>	<p>zapytaj uczniów o ich samopoczucie i emocje, jakie wywołuje aktualna sytuacja (np. jak się czujecie w tej sytuacji, o czym myślicie, co daje/dałoby wam poczucie bezpieczeństwa, kto daje/dałby wam poczucie bezpieczeństwa)</p>	<p>pozwól mówić, ale też pozwól milczeć - nie namawiaj do mówienia, milczenie nie oznacza braku udziału w rozmowie (daj poczucie bezpieczeństwa, nie oceniaj i nie pozwól oceniać, zapewnij, że można mówić i milczeć, że i to i to jest w porządku)</p>	<p>jeśli nie znasz odpowiedzi na pytanie, powiedz „nie wiem” i zaprosz uczniów do wspólnego namysłu - niech wykorzystają Internet, niech wspólnie rozważą jakąś kwestię, ale uwaga! - moderuj dyskusję</p>	<p>reaguj, jeśli uczeń jest przemocowy w wypowiedziach, reaguj na mowę nienawiści (powiedz na przykład, że w ten sposób nie będziemy rozmawiać, że taka wypowiedź może być krzywdząca dla kogoś, wyjaśnij co to jest język szakala i język żyrafy, pokaż wartość uważnej komunikacji)</p>	<p>zapytaj uczniów o obawy, podziel ich na mniejsze grupy i poproś o zrobienie gwiazdy skojarzeń lub rysunku, który te obawy przedstawia</p>
<p>w rozmowie bądź aktywnym słuchaczem, potakuj, stosuj parafrazy, zadawaj pytania, nazywaj trudne emocje, upewnij uczniów, że mają do nich prawo (czy chcesz powiedzieć, że....., czy to znaczy, że....., kiedy mówisz, że x, to znaczy, że.....)</p>	<p>nie uogólniaj, nie używaj słów „każdy” i „wszyscy”, daj uczniom swobodę w identyfikowaniu się z emocjami, sytuacją, pozwól im na wizualizację itp.</p>	<p>nie koncentruj się na uczniach ukraińskich, białoruskich czy rosyjskich- niekoniecznie chcą teraz być wywoływani do zabrania głosu, ale chroń ich i zapewnij, że tu w szkole, w klasie i podczas tej dyskusji mogą czuć się bezpiecznie</p>	<p>mów o konkretach, nie mów np. „Wojna jest najstraszniejszą rzeczą na świecie”, ale zaprosz do rozmowy o skutkach wojny, pozwól na wizualizację (np. podczas wojny bomby niszczą budynki, ludzie muszą uciekać do schronów, ludzie cierpią itp.)</p>	<p>pozwól mówić o lękach i trudnych emocjach związanych z wojną - to jest konkret (co myślisz, kiedy mówisz „wojna”, co dla ciebie oznacza wojna, co konkretnie się dzieje, jakie jest zagrożenie, kiedy jest wojna - pozwalaj myśleć obrazami)</p>	
<p>nie podkreślaj kwestii narodowości, koloru skóry itp. w sytuacji, kiedy zagrożone jest ludzkie życie</p>	<p>nie odwołuj się do abstrakcyjnych figur retorycznych typu „wszyscy teraz jesteśmy Ukraińcami” - tworzenie symbolicznej tożsamości może uczniów niepotrzebnie zdezorientować</p>	<p>rozmawiaj o zwierzętach, rozmawiaj o stracie, rozmawiaj o arkadii - pozwól wspominać miłe chwile, zdarzenia, sytuacje, zapewnij, że ten świat jest na wyciągnięcie ręki, że dorośli zadbają o pokój</p>	<p>nie pomijaj trudnych tematów/wątków milczeniem, nie mów, że wszystko będzie dobrze, nie stosuj pocieszeń w stylu „na pewno nic się nie stanie”, a w to miejsce po prostu zapytaj: „co mogę dla was zrobić, co my możemy razem zrobić”</p>	<p>chroń dzieci przed poczuciem winy, przyznaj, że winę ponoszą dorośli, ale nie wszyscy (możesz rozmawiać o polityce słowami adekwatnymi do wieku)</p>	<p>nie pozwalaj na skróty myślowe, przeniesienie, uogólnienie (Putin jest z Rosji, ty jesteś z Rosji, Putin jest zły - ty jesteś zły)</p>
<p>używaj określenia „żołnierze rosyjscy” a nie Rosjanie - nie każdy obywatel Rosji popiera wojnę</p>	<p>wyjaśnij, przyczyny migracji, w tym polityczne (z Ukrainy, z Białorusi), podkreśl że migracja jest czasami jedynym sposobem na bezpieczne życie i formą braku zgody na politykę nienawiści, totalitaryzm</p>	<p>skoncentruj się na strategiach progresywnych: np. strategie zadaniowe (wykorzystaj zasoby indywidualne, grupowe, buduj poczucie wartości, skuteczności, zachęć do zrobienia dobrej akcji, do przygotowania informacji, do przygotowania symbolicznego wsparcia dla pokoju, ofiar, do działań artystycznych itp. itd.)</p>	<p>skoncentruj się na strategiach progresywnych: np. strategie emocjonalne (staraj się zredukować koszty emocjonalne, zaplanuj aktywność fizyczną, wspólny wysiłek, dobrą dyskusję - pamiętaj, że wspólne działanie wzmacnia jednostkę)</p>	<p>sięgnij po teksty kultury: film, piosenkę, wiersz, opowiadanie - porozmawiaj z uczniami o tych tekstach, zachęć ich do refleksji</p>	
<p>zapytaj uczniów, skąd czerpią informacje, stwórzcie wspólnie bank rzetelnych źródeł, zastanówcie się, jak zanurzenie w negatywnych informacjach wpływa na psychikę człowieka</p>	<p>wyjaśnij, że wojna jest szokiem dla ludzi i że potrzebują oni czasu, że adaptacja do sytuacji potrwa kilka dni</p>	<p>a ludzie w tym czasie mogą zachowywać się nieracjonalnie, np. niektórzy będą unikać tematu, inni mówić tylko o tym, że będą im towarzyszyć silne emocje, będą robić błędy, że mogą pojawić się konflikty, że pojawi się stres i że za kilka dni - po tym etapie - pojawi się inna perspektywa, więcej rozwiązań i możliwości wyjścia z tej sytuacji</p>	<p>rozważ, czy w klasach wielokulturowych i wielojęzycznych nie rozmawiać z każdą grupą osobno i np. wysłuchać jak czują się Rosjanie, a jak Ukraińcy i czy te osoby mają jakieś propozycje zbudowania dobrych relacji między sobą (może nie czują się w tej sytuacji komfortowo i chcieliby jakieś słowa przekazać koleżankom, kolegom)</p>	<p>opracowała Urszula Majcher-Legawiec Koalicja Otwarty Kraków</p>	<p>zakończ lekcję, pytając uczniów o potrzeby, np. „czego byście teraz chcieli? co może wam pomóc w obecnej sytuacji?”</p>

Komisja Międzyzakładowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego INICJATYWA PRACOWNICZA przy Uniwersytecie Pedagogicznym uruchomiła zbiórkę pieniędzy, które zostaną przekazane dwóm fundacjom działającym na rzecz uchodźców:

Fundacja Ocalenie oraz Polska Akcja Humanitarna.

Gdyby chcieli się Państwo przyłączyć prosimy o wpłaty na konto OZZ IP (Uniwersytet Pedagogiczny):

10 2130 0004 2001 0577 6570 0047, z dopiskiem „Ukraina”

Ми з вами!

Kontakt: <https://inicjatywa.up.krakow.pl> inicjatywa.up@gmail.com

